

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

En vaggvisa i skymningsblått

Lassén-Seger, Maria

Published in:
Hufvudstadsbladet

Published: 03/02/2024

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Lassén-Seger, M. (2024). En vaggvisa i skymningsblått: Recension av Karin Erlandsson & Karoliina Pertamo: *Juno tänder månen. Hufvudstadsbladet*, 30. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202403019381>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

En vaggvisa i skymningsblått

Karin Erlandsson & Karoliina Pertamo: *Juno tänder månen*. Schildts, 2024

Det skymmer i Karin Erlandssons och Karoliina Pertamos första samarbete *Juno tänder månen* (2024), en bilderbok som trots sitt lilla format fångar ett litet barns hela värld under en stämningsfull läggdagsritual. Juno är det allsmåttiga barn som tänder månen när natten kommer. I vaggvisestil inventeras allt och alla som vid dagens slut slumrar in: "Bilarna somnar i garagen / Örnarna somnar på grenen. / Blåbären somnar i riset. / Grävlingarna somnar i grytet."

Allt äger liv

Erlandssons barnperspektiv utgår från det omnipotenta barnets världsbild där allt äger liv, också kastrullerna som somnar i diskmaskinen och hammaren som knyter sig i verktygslådan. När alla somnat, tänder Juno månen och "stjärnorna vaknar längs hemmagatan". Med kluriga kontraster och välavvägda variationer ingjuter Erlandsson liv i en annars lugnt mässande rytmisk text som också fungerar väl som en fristående dikt.

Skymningsblå kolorist

Därmed är det i stor utsträckning rutinerade illustratören Pertamo som gör bilderbok av det hela. Småbarnsböcker har hon gjort många av, liksom illustrerade diktsamlingar för barn – varav två tillsammans med Annika Sandelin. Formspråket är i regel färgsprakande glatt och motiven hämtade ur djur- och naturriket. I *Juno tänder månen* är färgskalan nedtonad till skymningsblåa toner, men bakom de brutna nyanserna glöder fortfarande Pertamos kännsrika kolorism. Bildernas varma, rofyllda stämning omsluter textens mjuka insomningsmantra – likt den bläckfisk som i boken varsamt lindat varsin sugkopsbeströdd arm kring sina små och vakar över dem med ett öga öppet.

Medveten dissonans?

Erlandsson och Pertamo har gjort en fin bok att avnjuta tillsammans på sängkanten. Garanterat tål den de otaliga omläsningar som litteraturtypen förutsätter. Pertamo gör ett styvt jobb med att visuellt koppla ihop uppslagens sidor, exempelvis så att de insomnade humlorna och blommorna på vänster sida av ett uppslag genom utzoomning syns i bakgrunden på höger sida där "Grävskoporna somnar i gropen". Men alla uppslag har inte sådan visuell koppling. Och i några bilder förekommer lösryckta figurer, exempelvis de sjungande (?) spindlarna i bilden med texten "Sprutorna somnar hos doktorn". Om denna dissonans i bildflödet är ett medvetet val för att få till mer spänning i bild, förblir oklart. Små skönhetsfläckar är de ändå i en annars övertygande harmonisk helhet.

Vaggad till sömns

När alla somnat, stjärnorna vaknat och "månen lyser över allt och alla" knyts helheten fyndigt ihop då de flesta djur, leksaker och föremål som nattats ligger kringströdda i rummet där nu också Juno själv slumrat in. Månens olika faser som avbildas på pärmens insidor, även kallad tapeten, kronar den omsorg med vilken *Juno tänder månen* tar sig an att vaggasina läsare till sömns.

Maria Lassén-Seger